

Un discurs i un símptoma

L'acte de dissabte passat a Sabadell, en ocasió de la inauguració del Casal Català d'Esquerra, és molt simptomàtic per a l'estudi del present moment social i de la posició que el proletariat català adopta davant dels elements anarquistes que malden per dur-lo a la seva clada. Era un fet que havien acudit al miting diversos elements de la F. A. I. sabadellencs i de la barcelonina, si no amb propòsits concretament pertorbadors per arribar a impedir la celebració de l'acte, almenys amb propòsit d'escridassar per alterar el seu desenvolupament normal.

Francesc Macià i Lluís Companys estaven anunciats per a parlar. De sobte, en parlar el primer dels oradors, Marc Aureli Vila, unes interjeccions esclaten. Hi ha Pallardull del cas. Alguns dels interruptors són trets de la sala. D'altres opten per callar, per a no seguir la mateixa sort. I parla Lluís Companys. El cap de la minoria parlamentària de Catalunya s'acaba amb els pertorbadors, els acorrala, els acusa: — Ara sou xicots valents perquè hi ha un règim de llibertat. Per què no ho éreu durant la Dictadura? Per què no criàveu aleshores? Perquè aleshores us feia por anar a la presó. Què n'heu de dir de la meua actuació com a governador, que precisament sota el meu comandament vaig ficar a la presó els pistolers del Lliure que tenien comptes pendents amb la justícia? Què n'heu de dir dels presos, si he estat el primer de preocupar-me de llur sort, i he estat el que primer s'ha enfrontat amb el governador d'ara quan he cregut que la seva actuació no responia al que en règim de llibertat i de justícia teníem dret a esperar?

I els pertorbadors callen, i la multitud, frenètica, ovaciona Lluís Companys. Després parla Macià, un cop aconseguit fer acallar l'aplaudiment interminable que li tribuï el poble sabadellenc en alçar-se. I Francesc Macià també s'acaba amb els elements anarquistes i els diu: — Em fa molta pena veure-us al costat de "La Vanguardia", d'"El Matí", de "La Veu de Catalunya" i del "Bruix", fent una sola pinya contra nosaltres. Però aquesta pinya heterogènia dona la mesura de la nostra força. Els uns i els altres saben que l'Esquerra Republicana de Catalunya és una força que us ja nosa per aconseguir els vostres fins, i per això la volen abatre. Mentre des del vostre diari m'heu atacat jo no us he dit res. Però ara esteu aquí, al meu davant i em plau poder contestar-vos.

Combatreu l'Esquerra i em combaten a mi, perquè defensem amb el dret de l'obrer i de l'humil, la seva llibertat, i vosaltres sabeu que si deixeu l'obrer en llibertat, no vindrà pas precisament al vostre costat, perquè quan li tenim, la majoria de vegades li tenim per la coacció d'un gest.

Una ovació esclatà, formidable, de tot l'auditori. Era una cosa imponent. Era un símptoma. Després Francesc Macià exposà amplament el programa de l'Esquerra Republicana de Catalunya, es féu aplaudir en diverses ocasions i al final del seu discurs escollí novament l'adhesió unànime de la multitud. Els diversos grups d'elements de la F. A. I. no havien tingut més remei que emmudir.

Algun periòdic ha explicat l'acte a la seva manera. Per exemple, "La Publicitat", — moguda encara pel despit d'una desfeta no paida encara, — que ha fet una relació del miting i de l'incident amb totes les apariències de no haver-hi estat. No ens sorprèn. Precissament es tracta d'un dels actes on Francesc Macià ha escoltat més ovacions, pel fet d'haver interpretat d'una manera més viva el sentiment del poble, tocant el tema més apassionant d'aquests moments i el que més afecta la vida mateixa de Catalunya, perquè va lligat amb el seu ordre de treball, amb la seva riquesa, amb el benestar dels estaments proletaris, amb la justícia social estricta, en una paraula, que és indispensable implantar en el moment en què Catalunya comença a marxar, lliure, a ocupar el lloc que té assignat entre els pobles civilitzats.

L'ovació que escoltà Francesc Macià en acusar els que volen atropellar el poble a les seves clades tenint el gest coaccionador d'empenyar una pistola com a única arma de proselitisme, demostra com l'obrer català té necessitat de sentir-se emparat contra els que voldrien dur-lo a la misèria i a la desesperació per a fer-lo servir d'instrument per als seus fins anarquistes, i com quan escolta un home que li mereix confiança, que li parla en nom d'un partit en el qual hi té fe, el seu entusiasme desborda, per l'afany de veure realitzat el seu desig, que és de llibertat plena dins d'una vida digna.

El discurs de Francesc Macià a Sabadell té encara més valor en aquest país de covards, on no hi ha ningú de cap partit de dreta ni de centre que gosi acarar-se amb l'anarquisme, i quan se'l veuen al davant només saben, per tota solució, telefonar amb veu femenina demanant socors a la guàrdia civil.

Al marge dels debats

El futur President de la República

¿Qui serà President de la República? Si es tractés, simplement, de decidir aquesta qüestió, la resposta no fóra difícil. El President — respondríem — serà don Niceto Alcalá Zamora. El Govern — diem en un article anterior — ha pensat en les garanties que ofereix el nom del senyor Alcalá Zamora. ¿Ha fet alguna cosa més que pensar-hi? Ens guardarem d'afirmar-ho.

La Premsa ha parlat d'una gestió realitzada en nom del Govern pels senyors Largo Caballero, Marcel·lí Domingo, Martínez Barrios i Nicolau d'Oliver prop de l'ex-President del Consell. És indiscutible que a conseqüència d'aquesta visita al senyor Alcalá Zamora ha reunit el partit progressista per a donar-li el compte de les proporcions que li han estat fetes, i que el partit progressista i la minoria radical han acordat patrocinat la candidatura del senyor Alcalá Zamora a la Presidència de la República. D'aquests fets sembla deduir-se'n lògicament que el senyor Alcalá Zamora és el candidat del Govern. Tanmateix, la cosa per ara no és evident.

Hi han unes manifestacions del senyor Azafia que qualifica la notícia de "premsa" periodística, i ha estat molt remarcada l'absència del President del Consell en la visita dels ministres al senyor Alcalá Zamora. Els ministres que la realitzen expressaran únicament un desig personal o dels determinats grups parlamentaris? ¿Hi ha hagut una mala interpretació que fóra violent d'aclarir? El fet és que el nom d'Alcalá Zamora ja ha estat llançat i que la notícia ha estat rebuda amb entusiasme per alguns i amb respecte, però amb reserva i vacil·lació per altres.

Hem procurat estrinir als elements d'aquesta vacil·lació. Ningú no discuteix les garanties morals que el nom d'Alcalá Zamora ofereix a la República. Hom discuteix, però, els avantatges polítics que pot reportar la seva elecció.

En aquest punt la qüestió s'enllaça i es confon amb aquesta altra: ¿Qui serà el futur President del Consell de Ministres? ¿Quines garanties oferirà el futur President del Consell de Ministres a les Corts actuals? ¿Quina serà l'actitud d'aquest President eventual davant els problemes que les Corts tenen plantejats i que volen resoldre entre elles l'Estatut de Catalunya? Tothom coneix l'actitud de l'actual President del Consell, senyor Azafia, i tothom sap que no s'adapta a les situacions d'una manera incondicional fins a oblidar-se dels compromisos contractats. ¿Què passaria en l'aplicació de les lleis religioses i en altres problemes si el futur President del Consell de Ministres tenia la pretensió de resoldre-les amb una majoria pròpia? Davant la perspectiva d'una aventura política d'aquesta importància són molts els que voldrien confinar el protagonista presentant a la gàbia d'or de la Presidència de la República. Per això, a despit de totes les informacions, a hores d'ara encara podem preguntar-nos: ¿"Qui serà President de la República?" No triarem a saber-ho.

El futur President

FA DESMENTIR UNES SUPOSIcions INTERESSADES DELS REVISIONISTES

Madrid, 10. — El senyor Castrillo ha facilitat una nota al Congrés dient que en parlar per telèfon amb el senyor Alcalá Zamora, li ha comunicat els comentaris i notícies que circulen, preguntant-me manifesti que no ha fet ni autoritzat a fer declaració ni oferiment de cap mena i si bé agraeix tot vot espontani que la seva candidatura pugui tenir, respecta les diverses significacions i creu reproble i vedat buscar vots de zingú.

El senyor Castrillo afegeix, per la seva part, que cap dels diputats de la minoria progressista no ha donat ni tan sols pretext perquè el senyor Gil Robles digui que pretenen atraure'l novament a la Cambra per a votar el senyor Alcalá Zamora, a canvi de la reforma d'alguns articles de la Constitució. Ni he autoritzat a fer-ho i digué, ni cap diputat de la minoria no hadonat pretext tan sols a que ningú pugui parlar de promeses ni de pactes.

Francesc Macià, a Sabadell

Inauguració del Casal Català d'Esquerra.—Un admirable discurs de Lluís Companys

L'actuació del governador.—Els elements pertorbadors

Amb motiu de la inauguració del Casal Català d'Esquerra de Sabadell, entre altres actes, fou organitzat un miting per a dissabte passat. Molt abans de l'hora fixada per la seva celebració, el local es trobava atapeït. Una gran gentada havia envaït l'espaiosa sala del Casal obturant finestres i portals. Les dependències veïnes així com el Saló-café, eren plenes de gom a gom. Poc abans de les onze, el President del Casal donà començ a l'acte, tot explicant que aquell tenia per objecte la inauguració del Casal Català d'Esquerra, el qual havia sorgit de la fusió de dues entitats, per tal de fomentar la cultura i el civisme, lluitar per l'Estatut i, aconseguit aquest, per Catalunya dins el marc de l'Esquerra Republicana.

Digué que es veien honorats amb l'assistència del President, i això el imposava un deure, que complirien, però que de no fer-ho se'ls podria dir que han estat uns mals ciutadans.

UNS RAMELLS DE FLORS

En disposar-se a parlar Marc Aureli Vila, una comissió de senyoretes féu llurament de dos magnífics ramells de flors al President de Catalunya, la qual cosa motivà que fossin ovacionades.

MARC AURELI VILA

Marc Aureli recorda que la primera vegada que parlà a Sabadell ho féu acompanyant, també, el President.

En aquella ocasió parlava com estudiant i advocava per la unió de la joventut universitària i la joventut obrera.

Hem anat junts — continuà — i això ens ha donat la victòria. Prou hi havia qui no l'interessava aquesta unió nostra i tractava de desfer-la perquè sabien que fóra impossible aguantar el poder reaccionari.

No creiem fïnida la ruta i esperem que durarà la nostra campanya... (En aquells moments es sentíren crits de "Els presos"). Es promougué una confusió. El ciutadà que presidia demanà respecte. Resbalé de nou l'atenció, Marc A. Vila reprengué el seu parlament.

Si tots junts en trobàvem en els moments més difícils cal que continuem plegats.

Als poders reaccionaris us havien tancat a vosaltres, obrers, les portes de les Universitats. Amb l'Estatut aquestes us seran obertes.

Als vostres fills podran condecorar. La cultura de Catalunya és vostra, companys obrers!

Llargu oviació.

ANTONIETA HOMEDES

La senyoreta Homedes posa de relleu com un estol de dones d'un temps ençà fan un peregrinament arreu de Catalunya defensant la necessitat que les dones actuin i es posin al costat dels homes per tal de contribuir al redreçament del poble.

Si la dona és la companya de l'home, tenen el deure de fer-ho. Fins ara les dones havien estat postergades de la política. Cal rectificar perquè la Humanitat es compon de homes i dones, i atany, doncs, ambdues parts la forma de Societat.

La dona hi ha d'aportar el seu gra de sorra. Si s'ha considerat incapaçitat la dona, és perquè li ha mancat instrucció. La campanya per l'Estatut ens ho féu veure clar.

Cal, doncs, que us ajunteu totes a la nostra croada.

EL PARLAMENT DE LLUÍS COMPANYS. INCIDENT

Lluís Companys s'alçà i digué: Ciutadans: Les meves primeres paraules han d'esser per als presos de Sabadell. Ja ho haurien estat, però ara amb més motiu perquè jo mal amagó la cara.

Naturalment que quan jo era al Govern civil aquests no ho eren pas de presos. Els que nodrien les presons eren d'una altra mena, d'un altre sector.

I això succeïa quan jo, lliure de traves de partit per l'autoritat que representava al Govern civil, podia fer i desfer.

I això succeïa quan jo, lliure de traves de partit per l'autoritat que representava al Govern civil, podia fer i desfer.

tes per als homes del "Lliure" que

ara ens vénen perseguint i amenaçant. Després, dintre d'altres funcions i altres càrrecs, ja sé que tinc deures a complir i ningú no me'ls ha deassenyar—he tingut sempre la meua casa oberta; i ningú, cap de vosaltres dels que ara fa una estona heu protestat, no ha pas vingut a fer-me cap mena de petició. Encara que no ho he pas necessitat per a preocupar-me dels presos de Sabadell, perquè per això em bastava amb la meua consciència.

L'ACTUACIÓ D'ANGUERA DE SOJO

Han estat diverses les vegades que m'he personat a parlar amb el governador pels presos — ara no perquè ni el saludo —.

La darrera vegada, acompanyat de l'alcalde de Sabadell aquí present (El senyor Ribé fa signes afirmatius.)

La primera veu que s'alçecà contra el governador fou la de Lluís Companys. (Novament es reproduïxin els rumors.) Així que dit és cert, puix que fou per ràdio i tothom va poder-ho sentir.

Després de les gestions que he fet, davant les paraules coaccionadores que s'han pronunciat aquí, no en vull dir res més.

Ara parlaré, però, dels pertorbadors. La meua vida es prou clara, com un mirall per tal de poder encarrar-me amb el poble.

Quan no sabia si triomfaria la República, era un home que feia la vida de presó en presó.

ELS VALENTS D'ARA

I bé; l'home que emparat pel prestigi de Macià abans que ningú va proclamar la República, tots ho saben, fou també Companys.

L'escàndol March - "Emiliano"

En sessió secreta, la Cambra s'ha declarat incompatible amb el senyor March, per 191 vots contra 4

Després de la reunió de la minoria radical, el senyor Iglesias ha quedat més mal parat que abans

Madrid, 10. — La reunió de la minoria radical ha acabat a dos quarts de sis de la tarda.

Ha estat facilitada següent nota: "La minoria radical cree necesario manifestar que su presidente interpretó acertadamente el criterio del grupo parlamentario."

Als passadissos del Congrés hom estimava aquesta nota com una condemna categòrica de l'actitud d'Emiliano Iglesias.

MARCH, EXPULSAT MORALMENT DE LA CAMBRA

Madrid, 10. — En la sessió secreta del Congrés per votació de 191 contra 4, ha estat acceptat el dictamen de la Comissió depuradora parlamentària, declarant el senyor Joan March incompatible amb les Corts Constituents.

EL DEBAT A LA REUNIO DE LA MINORIA RADICAL

Madrid, 10. — Preguntat el senyor Martínez Barrios sobre el que es tractà en la reunió de la minoria radical, ha dit que el debat havia estat molt viu, però que estava molt ben condensat en la nota facilitada.

Per informes particulars sabem que en la reunió de la minoria radical els diputats Salgado i López Vilella proposaren que el grup parlamentari sollicités la revisió de l'afet fallat divendres, relacionat amb la conducta d'Emiliano Iglesias.

En contra parlaren tres diputats. Finalment s'acordà per unanimitat que la minoria es mostrés aliada a l'afet i atenuar-se al que acordí.

Els accidents de la mar

Ferrol, 10. — A causa del temporal el vaixell "Esmeralda" s'estavellà contra les roques.

La tripulació fou salvada.

Aquests elements tan valents avul, siguin d'on siguin, encara que siguin de la F. A. I., com és que no anaven a pertorbar els actes de la Dictadura i es guardaven la valentia per ara que estem en un règim de llibertat?

No cal confondre la classe treballadora, tan abnegada, tan romàntica i tan explotada amb uns quants que s'atribueixen la seva representació.

Un dia — i tenim en compte que molts ho fan d'una manera obcecada i lleial — a alguns d'ells els demanarem que ens presentin la cèdula que tenen.

Mal no he tingut temences ni por m'he imposat un camí, i sempre l'he seguit. Així com abans de l'adveniment de la República havia defensat la necessitat d'aquesta, ara també defensaré la seva permanència contra qui sigui.

I dono per liquidat aquest incident amb les paraules que he dit per tal que siguin interpretades amb justícia, considerant que m'haig de sotmetre com a polític al parer del poble, però mal no m'haig de sotmetre davant d'uns coaccionadors.

I ara us parlaré del problema de Catalunya i de la situació d'Espaanya.

L'ESTATUT ES IMMINENT

La gent ha de veure la gran responsabilitat que cau damunt dels catalans. Ben aviat l'Estatut serà un fet, puix que per això només hi ha necessitat de què ho vulgui el poble.

Qui no accepti aquesta voluntat, és un facciós.

Així vol dir que tenim d'organitzar el nostre poble econòmicament, en el seu aspecte social i en la qüestió de l'ensenyament.

Segueix a la pàgina 3

Les provocacions reaccionàries

ELS PERTORBADORS DE L'ESTRENA D' "A. M. D. G.", COMPLI-RAN QUINZENA

Madrid, 10. — Més de cinquanta penyorats amb motiu dels incidents ocorreguts al teatre Lope de Vega, la nit de l'estrena de l'"A. M. D. G.", per no haver satisfet la penyorà que els fou imposada, passaran a complir quinzena a la presó.

Entre els espectadors, la nit de la susdita estrena hi havia 51 alumnes de la "Fundación del Amo", vuit dels quals han estat delinqüents penyorats, per tal com promouien aldarulls.

En virtut d'això, han estat expulsats de la "Fundación" i el director de la mateixa don Francesc Donato ha estat substituït pel Patronat.

DETENCIONS A PALENCIA

Palència, 10. — En els successos del diumenge hom practicà 24 detencions per tinença il·lícita d'armes, per tirar pedres a la força i atacar els automòbils dels concurrents al miting.

Ahr tarda es reuní la Cambra de Comerç, acordant demanar la destitució del governador per la seva actitud en ço ocorregut aquests dies.

UNA OPINIO D'UNAMUNO

Madrid, 10. — El senyor Unamuno conversant en els passadissos del Congrés amb altres diputats, demostrava interès per conèixer amb exactitud el desenvolupament del miting revisionista de Palència i els successos allí ocorreguts.

Com que alguns periodistes varen fer al·lusió al fet de que el fill del senyor Unamuno formava part de la directiva obrera de Palència que acordà la vaga, i que la seva conducta era molt censurada pels elements de dretes, el senyor Unamuno digué:

— En realitat jo crec que no devien posar obstacles a aquell acte, per a deixar que tothom digués el que volgués.

Després comentà el senyor Unamuno la marxa del debat constitucional, dient que creia que cap diputat, per ministerial que fos, creia de bona fe que aquesta Constitució pugui durar sis anys. Per mi — afegí — el seu principal defecte està no en que hi hagi articles contradictoris, perquè el contradictori no és dolent, sinó que és ambigu. Feia de ambigu, repetint-se constantment les paraules "podrà", etc., que reflexen la falta de seguretat. La Constitució — acabà dient — ha d'esser com un decàleg en el qual s'assenyalen les normes per a la vida jurídica del país.

Segueix a la pàgina 3

El plet dels funcionaris

HI HA EN ESTUDI UN ALTRE DECRET RELATIU A JUBILACIONS

Madrid. — S'assegura que hi ha en estudi un segon decret sobre funcionaris a base de la jubilació forçosa dels funcionaris que portin 35 anys de servei, retirant-se amb els quatre cinquens de sou.

Si malgrat d'aquestes jubilacions forçoses hi hagués sobrants a les plantilles dels respectius ministeris, es procediria a la jubilació per ordre d'antiguitat.

La participació dels atletes peninsulars a la Olimpíada de Los Angeles

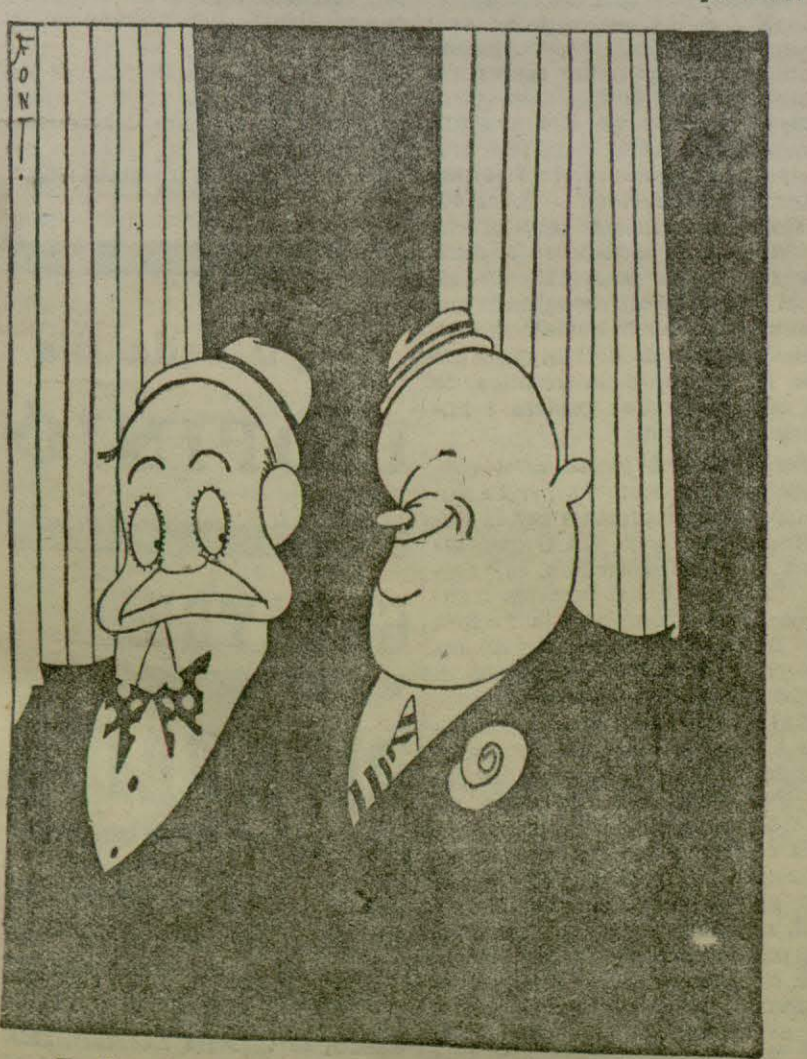
Madrid, 10. — Un periodista preguntat al senyor Lerroux a quant pujava la subvenció concedida pel Consell de Ministres per a la participació d'Espanya a l'Olimpíada de Los Angeles.

El senyor Lerroux contestà que la subvenció pujava a 400.000 pessetes.

Com veu vostè — afegí el senyor Lerroux —, la consignació és realment modesta. S'ha concedit el que la Federació sol·licita de l'Estat, i és justa.

Referint-se a la importància que revestiran els jocs olímpics, digué el Sr. Lerroux, que creia que revestien l'acostumat esplendor, tenint la seguretat que Espanya farà un paper airos.

SON AIXI per Font

—Vostè també és revisionista?
—Sí, però amb la condició que la revisió no vagi més enllà del 14 d'abril!